

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ Α΄

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2016 - 2017

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

*Η Σπάρτη
και η Δωρική Ουσία του Ελληνισμού*

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

και

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η Σπάρτη και η Δωρική Ουσία του Ελληνισμού

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Αυτήν την περίοδο μια παράλληλη σειρά Σεμιναρίων Ιστορικοφιλοσοφικού Λόγου θα διεξαχθεί στην Σπάρτη. Αποτελεί αφιέρωμα στην αρχαία πόλη που αρχετυπικά εκφράζοντας το υπαρξιακό βίωμα του Δωρισμού εδημιούργησε τις θεμελιώδεις Μορφές του Ελληνισμού, και εφάνέρωσε έτσι την πεμπτούσια της ταυτότητάς του.

Η Κάθοδος των Δωριέων στην Πελοπόννησο (και στις Νότιες Κυκλάδες, Κρήτη, Δωδεκάνησα και Καρία) αποτελεί τη χρονολογική και συστατική αρχή του κυρίως Ελληνισμού ως πολιτισμικού Άξονα της Ιστορίας. Το Πριν και το Μετά αποκτούν νόημα σε σχέση με το θαύμα της Ελληνικής τελειότητας. Υπ' αυτήν την έννοια (και δεδομένου του ότι η πολιτισμική μορφή συνιστά το Άνυσμα της Ιστορίας

που καθορίζει τις πολιτικοστρατιωτικές εξελίξεις στις σημαντικές δομές τους και τα μονιμότερα αποτελέσματά τους), η Κάθοδος των Δωριέων είναι το κατ' εξοχήν κοσμοϊστορικό γεγονός στον ανθρώπινο χρόνο. Στη νέα σειρά των προκείμενων Σεμιναρίων, εμπνευσμένων από τη Σπάρτη για τη Σπάρτη, σκοπός είναι, πρώτον, η εις βάθος μελέτη της Δωρικής ουσίας του Ελληνισμού.

Η Σπάρτη αντιπροσωπεύει το αυθεντικότερο Δωρικό. Συνεπώς, ευρίσκεται στη δυναμική αιχμή του δημιουργικού οργασμού που απεγέννησε τις συστατικές δομές του Ελληνικού Θαύματος. Συμφυής προς τον πρώτο σκοπό δεύτερος των αναζητήσεών μας θα είναι η κατανόηση της Ελληνικής Κοσμογονίας που συντελέστηκε στη Σπάρτη από το τέλος του 9ου αιώνα π.Χ. μέχρι τις αρχές του 6ου. Θα ερευνήσουμε τη γένεση και πρώτη ανάπτυξη στη Σπάρτη των Μορφών που ορίζουν ουσιαστικά τον Ελληνισμό στην πολιτική, συγκρότηση, στον τρόπο βίου, σκέψης και αξιολογίας, στην ποίηση και την πλαστική. Θα αναλύσουμε τη συγκρότηση και καλλιέργεια από το βίωμα του «Τέλους» της ιδεολογίας της αριστείας, του αγωνιστικού ιδεώδους ως επί-δειξης τελειότητας και επι-φάνειας κάλλους. Και θα εξιχνιάσουμε τη μυστική συνοχή μεταξύ νεότητας, παιδιάς και αιωνιότητας, όπως συμβολίζεται από τον Άνακτα Απόλλωνα, εκδηλώνεται στην αθλητικομουσική εορτή του βίου και φανερώνεται αποκαλυπτικά με τη μειδιώσα χαρά της τέλει ύπαρξης στους Κούρους. Όλα αυτά με γενεσιουργό, ολοκληρωτική και τελεστική αναφορά στη Σπάρτη.

Πρόκειται για μια έρευνα βασική και καινοτόμο στη διφυή θεματική που υποδηλώνεται στον τίτλο.

Το Δωρικό βίωμα ανέπνευσε καθαρά και δυνατά στη Σπάρτη και η αρχετυπική πνοή του ζωογόνησε τη Δωρική παρουσία παντού. Θα παρακολουθήσουμε τις τροποποιήσεις της Δωρικής μορφολογίας κατά περιοχές κύριας Δωρικής επικράτησης. Με αυτόν τον τρόπο μεθοδολογικά επιβεβαιώνουμε τις παραμέτρους του καθαρού Δωρικού πυρήνα. Περαιτέρω, το Δωρικό Πνεύμα συνάρπασε τους πληθυσμούς όλου του Ελλαδικού χώρου και του αποικισμού τους. Είναι χαρακτηριστική η πρόσληψη από το Ιωνικό στοιχείο της Δωρικής ουσίας, διαφορποιούμενη και αυτή κατά τόπους και κέντρα πολιτιστικής δημιουργίας. **Η συνολική ιστορία του Ελληνισμού γίνεται κατανοητή υπό το φως της θεμελιώδους διάκρισης μεταξύ Δωρικής αυτοτελούς δημιουργίας και Ιωνικής έμπνευσης από τη Δωρική δυναμική.** Παρακολουθητικά προς τη διττή βασική έρευνα που προανέφερα, θα ασχοληθούμε και με τον επαναπροσδιορισμό της Ελληνικής ιστορίας επί τη βάσει της θεωρίας αυτής Δωρικής ενέργειας και Ιωνικής συνέργειας στη διαμόρφωση του θαύματος του Ελληνισμού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 1) Παρασκευή 18 Νοεμβρίου, 8 μ.μ.
*Λακωνία: Γεωγραφία και Εθνογραφία.
 Το Πελασγικό Υπόστρωμα: Λέλεγες.
 Η Λελεγοκαρική Τριάς.*
- 2) Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου, 8 μ.μ.
*Μινύες και Αχαιοί. Το «Μυκηναϊκό» Σύστημα στη Λακωνική
 και οι Κούροι του Διός.*
- 3) Παρασκευή 16 Δεκεμβρίου, 8 μ.μ.
*Η Εποχή της Μεγάλης Μεταβολής: η Κατάρρευση του
 «Μυκηναϊκού» Συστήματος και η Κάθοδος των Δωριέων
 (~1200-1100 π.Χ.).
 Ποιοι, Πόσοι και Πόθεν οι Δωριείς;*
- 4) Παρασκευή 13 Ιανουαρίου, 8 μ.μ.
*Οι Δωριείς στην Πελοπόννησο, στις Νότιες Κυκλάδες, στην
 Κρήτη, στα Δωδεκάνησα, στην Καρία – και η Δωρική Σπάρτη.
 Η κυοφορία του Νέου (~ 1100-900 π.Χ.).
 Το Βίωμα του Κάλλους εις Αναζήτηση για Δημιουργία
 Μορφής.*
- 5) Παρασκευή 27 Ιανουαρίου, 8 μ.μ.
*Δωρική Κοσμογονία και το Νέο Σύστημα.
 Ο Λυκούργος και η Σύσταση της Ελληνικής Πόλης.
 Σπαρτιατική Ιδιαιτερότητα και Σπαρτιατικός Τρόπος Βίου.
 Ο «Κόσμος» της Σπάρτης, τα Ομηρικά Έπη, η Γεωμετρική
 Τέχνη και η Γέννα του Ελληνισμού.
 (9ος αιώνας π.Χ.)*

- 6) Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου, 8 μ.μ.

*Πρώτες Πολιτισμικές Αμφιδρομίες:
Η Ιωνική Πρόσληψη του Δωρικού στο Έπος (Όμηρος,
Όμηρίδες) και η Βοιωτοδωρική Επική Παράδοση
(Ήσιόδος, Κιναίθων, Εύμηλος)*

- 7) Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου, 8 μ.μ.

*Η Σπαρτιατική Ιδιαιτερότητα και η Φύση της Σπαρτιατικής
Ηγεμονίας.
Η Σπάρτη και οι Άλλοι: Σπαρτιάτες και Λοιποί Λάκωνες,
Σπαρτιάτες και Μεσσήνιοι, Σπαρτιάτες και Αρκάδες,
Σπαρτιάτες και Ηλείοι, Σπαρτιάτες και Αργείοι.
Σπάρτη και Στερεά Ελλάδα.
Σπάρτη και Θήβα: από τον Ηρακλή και τους Ηρακλείδες
στους Αιγείδες και από την Κάθοδο στις Αμύκλες.*

- 8) Παρασκευή 10 Μαρτίου, 8 μ.μ.

*Κούροι και Κουρήτες. Σπάρτη και Ολύμπια.
Όλυμπος, Ολυμπιακή Θρησκευτικότητα και Ολυμπιακοί Αγώνες.
Απολλώνια Λατρεία, Οντολογία της Επιφάνειας, Ιδεολογία
της Επίδειξης, Μεταφυσική της Γύμνασης και Αιδώς του Κάλλους:
η Ουσία του Ελληνισμού.*

- 9) Παρασκευή 24 Μαρτίου, 8 μ.μ.

*Δωρική Ποιητικότητα: Γένεση και Καλλιέργεια
της Λυρικής Ποίησης στη Σπάρτη.
Το Μέλος, η Όρχηση και η Πρώτη Κατάσταση της Μουσικής.
Εορτή Κάλλους και το Βίωμα της Αιωνιότητας:
Γυμνοπαιδιές, Υακίνθια, Κάρνεια.*

- 10) Παρασκευή 7 Απριλίου, 8 μ.μ.

*Σπάρτη και η Ανάδυση της Μορφής στην Τέχνη.
Τα Ορειχάλκινα Ειδώλια τέλος 8ου αρχές 7ου αιώνα π.Χ.*

11) Παρασκευή 21 Απριλίου, 8 μ.μ.

Σπάρτη και η Γένεση της Μνημειακής Πλαστικής:

Ο Κούρος της Φιγαλείας.

Δωρικός Ρυθμός Γλυπτικής και Αρχαϊκές «Σχολές».

12) Παρασκευή 5 Μαΐου, 8 μ.μ.

Όψεις στον Χρόνο και Μορφή του Είναι του Απόλλωνα.

*Φαλλός, Πολεμιστής, Μουσηγέτης, Μάντις, Αθλητής –
και το Ίνδαλμα του Κούρου.*

13) Παρασκευή 19 Μαΐου, 8 μ.μ.

Η Ιωνική Πρόσληψη του Δωρικού στη Γλυπτική.

Ιωνικός Ρυθμός Πλαστικής και «Σχολές».

14) Παρασκευή 2 Ιουνίου, 8 μ.μ.

Σπάρτη και Δελφοί.

*Οι Κνώσσιοι Ιεράρχες του Μαντείου, η Κρισσαϊκή Διαχείριση
και ο Α' Ιερός Πόλεμος.*

Αμφικτυονία και Σπαρτιατική Ηγεμονία.

*Το Πάγωμα της Μορφής στη Σπάρτη κατά τις αρχές του 6^{ου}
π.Χ. αιώνα.*

Χείλων ο Σοφός και ο Θεσμός της Εφορείας.